

Előfizetési felételek:

Egész évre, házhoz küldve 4 frt
Félévre 2 „
Negyedévre 1 „

☛ Egyes szám ára 8 kr. ☛

GYULAFEHÉRVÁR.

Szerkesztési iroda és kiadóhivatal
PÜSP. L. Y. NYOMDA
Novák Ferencz-ter

hová minden küldemény intézendő.

Hirdetési díjak:
Egy c. méretű tér ára 4 kr.
Helyjelöltek minden hirdetés után 30 kr.
Nyilttér sora 25 kr.

Politikai, társadalmi és szépirodalmi hetilap.

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN.

Kutyadolgok.

Azt hisszük, hogy ez a cím eredetinek eléggé eredeti, de eredetibb állapot az, midőn ilyenféléről kell vezérczikkezni. Pedig rá vagyunk kényszerítve, mert úgy látjuk, vannak emberek, kik némely dolgokat nem tudnak, mert nem akarnak, megérteni s valahányszor ezen ügygyel találkoznak, mindig elhagyja az egyenes vagy józan gondolkodás. Természetes tehát, hogy az ilyeneknek annyiszor kell az ügyre vonatkozó helyes nézeteket apróbb vagy nagyobb betűkben, napi hír, rendelet vagy vezércikk alakjában beadni, míg a krízis nálunk lejár s a józan gondolkodás normális állapota kezd túlsúlyra emelkedni.

Ily állapotban vannak sokan azzal a rendelettel is, melyet városunk hatósága az ebekre vonatkozólag nem régen kiadott. Sehogy sem fér fejükbe, hogy miért kelljen azokat, ha az utcára engedik, szájkosárral látni el s ha nyilvános helyekre magukkal viszik, még zsinegen is vezetni. S éppen ezért a rendeletet nem is teljesítik, minek következményei aztán ha őket érintik, szidják a városi hatóságot mint a bokrot és készek volnának a világot fenekestől felforgatni.

A dolog lényege pedig igen egyszerű.

Kutyát tartani minden embernek kivétel nélkül jogában áll, habár azoknak ma nálunk legnagyobb részben nem gazdasági indokok, hanem az emberi szenvedélyek adnak csak létjogot. De aztán senkinek sincs joga arra, hogy akár gazdasági okból, akár szenvedélyből tartott ebeivel másoknak nemcsak kárára, de még csak terhére is lehessen.

És ebből az következik, hogy kiki tarthat, ha neki úgy tetszik ebet, de úgy kell azt elhe-

lyezni, hogy másoknak se kárára se terhére ne lehessen, azaz tartson ebet a kinek csak tetszik, rendelkezék vele úgy a hogy legjobbnak látja, de csak és egyedül a saját udvarán.

Hanem itt az a bökkenő, hogy a nagyobb és kisebb ebek tulajdonosai közül nagyon sokan nem akarják belátni azt, hogy ebeik másokra nézve pedig a társadalomban teljesen létjogosult tisztességes emberársakra nézve veszélyesek, károsok, vagy alkalmatlanok lehetnének.

Pedig hát ott van legelső sorban az ebek legveszedelmesebb betegsége a veszettség, a mely kiüthet bármely időben s a legjobban gondozott ebek bármelyikén s vajon ennek marásától az utcára gyülekezett ebeket a szájkosár teljesen biztosíthatja-e?

De biztosíthatja-e azokat a szájkosár valamely a vidékről észrevétlenül városunk területére lopódzott veszett eb marásától?

És ha már pusztán, csak a szájkosár a kutyákat egymás marása s így a veszettség elkapása ellen nem védelmezheti meg, megvédelmezheti-e az embereket attól az iszonyatos veszélytől, főleg miután a szájkosár védelme ugyis csak az utcára van számítva, a háznál pedig mindenik ebről azt leszokták venni?

Az éremnek másik oldalán ott vannak az ebektől féltő gyermekek és felnőttek. A megszájkosarozott, de szabadon koszáló mészáros ebek, doggok s ki tudná megmondani mi mindenfélék, szájkosaruk daczára neki ugrának a gondatlanul menőknek, a meglepett féltékeny gyermek vagy felnőtt az ijedség folytán nem kaphat-e oly betegséget, mi az illetőt teljes életére boldog talánná teszi. Hát az ilyen s ezekhez hasonló körülmények nem eléggé veszélyesek-e embertársainkra nézve? S valljon ki az a lelkiismeretlen

az a könnyelmű, az a lelketlen, ki mindezeket tudja, sőt azt is tudja, hogy egy ilyen bajcsak 10 év alatt egyszer következhetik be, még se akarna hajolni mindazon óvintézkedésekre, melyek segélyével talán azon egy eset lehetősége is eltávolíttassék, hanem inkább annak előidézéséhez nyujtana segédkezet?

Az pedig, hogy a szájkosaras kósa kutyák alkalmatlanok, egy nap 100 esetből lehet bizonyítani s azt hisszük, hogy még a legvastagabb hályog mellett is jól át lehet látni ennek valóságát.

Mind eme s más itt elő nem számlált veszélyek, károk és kellemetlenségek egyedüli orvossága az, ha az ebtartástól semmi szin alatt megválni nem tudók ebeiket otthon tartják és sem magukkal nem hurczolják sem, az utcán kőszálni nem engedik.

De ha valakinek erre nincs kedve, hanem az utcán olyan toldaléokra van szüksége, mely esetleg másnak, ha kárt nem is, de kellemetlenséget okvetlen, okozhat, vagy ha valaki olyan lelketlen, hogy nem törődik semmit embertársával, úgy méltó és igazságos, hogy a hatóságok olyféle megrendszabályozásokat létesítsenek, melyek az illetőket embertársaik létezésének tekintetbe vételére kényszerítik, mit ha a hatóságok elmulasztanának, nem érdemelnék, hogy helyükön maradjanak, melyen azért állanak, hogy megvédelmezzék egyformán és kivétel nélkül mindenkinek javát, jóllétét és nyugalmát, mások vak szenvedélye ellen, és kiegyenlítsék a helyzetet úgy, hogy egyesek mások rovására ezen szenvedélyüket ne üzhessék eszeveszetteen.

Kötelessége volt tehát hatóságunknak a nálunk eszeveszetteen üzőt kutya sport ellen lépéseket tenni és kötelessége ezen rendszabályokat a legszigorubb módon végrehajtani, ha kell még erőszakkal is, mert ha ezt nem tenné a tár-

A „GYULAFEHÉRVÁR“ TÁRCZÁJA.

„Soh'se párbajozom.“

Írta:
Fehérvári Vitéz János.
Vége.

— Ennyi viszontagság, nyomor, szenvedés!

S mindez miért?

Először: mert nem „elv“ — szerint cselekedtem; egyetlen „nem“ (fogadom el) szóért.

Hát vajon újság volt-e s-zó előttem? Gyerek koromtól 40 éves korom ig nem eleget hallottam?

Aztán, ha még ifju legény koromban sem tudtam megérteni, magamnak megjegyezni — — — bizony csak nagy butaság volt tőlem!

Oh, hát még a kinevezésnél?! Nyolczvan éves koromig épen dupla gyakornokságig vittem volna ez ártatlan szó miatt!

Másodszor: mivel nem akartam, nem tudtam elszakadni attól — mert én most is oly hú tudnék lenni — kivel még a boldog gyermekkori emlékek is szoros benső viszonyba fűznek.

Hiszem: együtt vívtunk hajdan véres csatákat a porondban; együtt estünk be egykor a patakba — és ő huzott ki belőle; együtt hullottunk le a körtvefáról s rakott meg ugyanakkor a pásztor; együtt s egymás mellett kaptunk (régén) secúndákat s zártak be a professorok; egymás kedvéért dupláztuk meg a jogot; együtt vertük meg a muszkát kincses Kolozsvánál; (mint népfelkelők), egyszerre lettünk nagyreményű practicansok és csupa sympáthiából nem léptünk előre a kinevezésnél; végre, együtt állottunk ki izzesztó druccokat a 25-ik 8-us mellett;

Mennyi szép emlék! Még a halálba is bementem volna érte!

Harmadszor: mert meg kellett mutatnom a társadalomnak, hogy kész vagyok becsületes mért életemet is kockára tenni; hogyan vagyok rabja e földi — egyedül mit sem érő — javoknak; hogy vannak elveim, melyek szentek, nemesek, s a durva önkényt nem tűrik! — Szóval: hogy tudok idealison gondolkodni; s hogy így érdemes vagyok továbbra is egy bizalmas tekintet — egy kedves mosolyra, érdemre arra, hogy a casinóban jövőre is megtérjenek, hogy X. ur, characterre érintése nélkül velem szóba állhasson, hogy Y. hitelezőmet meg ne támadják baráti, mert nála nagy ritkán a kamatok kamatját törlesztem.

Pedig nem volna oly általános a lelkesedés a párbaj iránt, ha tudnák azon „könnyen lelkesülők“ — hogy nem mindig érdemes becsülésre az, kinek bátorságáért „hosannát“ kiáltanak; ha tudnák, hogy hányan vannak olyanok, kik egyik percben még — a becsület nevében — párbajozni kényszerítenek s a másikban már, saját magok — egy megérdemelt dördüléssel — vetnek véget bűnös, aljas üzelmeknek, s hogy így, a 48 órai sietéssel nem egyszer undok — piszkos dolgokat akarnak tisztázni párbaj által.

Ha megfontolná — tovább — a közvélemény az a nyilvános bíró, hogy a békés munkálkodás idején élünk — megtelelő eszközök igénybe vételével; hogy rég — és hála hogy — letűnt a középkor romboló szelleme, melynek pusztító hatása alatt minden eszköz alkalmas volt békében, is háboruban is; (a cél szentesítette az eszközöket) hogy a kurázi, béke idején nem — vagy csak legkisebb fogyasztása lehet az embernek, de semmi estere sem olyan, mely miatt valakit magunktól elzárítani jogosultak lennénk, — mert ez esetben hány

— különben jellemes, józan gondolkodású és derék embert kéne a társadalomból (ez pedig absurdum) csupán ezért kizárni: ha megfontolná, hogy épen béke idején, állam, társadalom, egyház család és minden embernek elhivatásából folyó saját java — számos — s különbnél külön kötelességeket szabnak elő — mint katonának a napi parancs — melyek reánk polgárookra nem külső, hanem az ennél súlyosabb erkölcsi kényszerrel nehezednek, s az erőnek nem könnyelmű fecsérlését, hanem észszerű felhasználását követelik: ha megfontolná, hogy még a katona tisztet is csak bojtjától, de nem egyuttal a közbecsüléstől lehetne ésszerűleg megfosztani, ha azt — a feltételezve meg nem engedett — párbaj vissza utasításáért kéne elveszíteniel hogy tehát, mindezekből kifolyólag, a kurázsinnak is — tulajdonképeni — jelentősége a háborúban van csak, ott és akkor, hol is a midőn az a kérdés: rabok legyünk-e v. szabadok?

Amde, épen ezen kérdések olyan rügök — még a félénk embernél sőt nőknél is — melyeknek érintésére csak — ha megzendül a harci riadó — elmarad minden egyéb, és életével áldozik érettök ifju — agg — férfi — nő — féltékeny és hősi — mint ezt az emberi élet hív tükre: a történelem, s a népek számos szabadság harcaiz legjobban igazolják.

A ki aztán itt megszalad — legyen polgár v. katona — az márgyával érdemes az örök megvetésrel! S ezért, ezer évig éljen is e név Gőrgői, annak mellékeve mindig „gyáva“ marad!

Németország ifjusága — melyben különben sok nemes vonást észleltem — az, mely nagy előszere-tel cultiválja a párbajt azt állítván, hogy idealkért (szabadság, egyenlőség, testvériség, s. t. b.) él, és ezekért kész életével is áldozni. Ez szép dolog annyi

sadalom volna kénytelen védekezni azok ellen, kik a kutyát többre becsülik embertársaiknál. De vigyázzon egy úttal hatóságunk ha teljes sikert akar elérni; hogy közegei a rendszabályt úgy hajtsák végre, hogy a társadalom ne találjon abban megbotránkozni valót s ha a mint igaz, az a bizonyos közeg a hatóság rendeletét nem úgy teljesíti mint kell, el kell csapni. Pedig ennek eljárása ellen már második pannaasz érkezett be hozzánk.

IRODALOM.

* **Cseh László ur** az erdélyi r. kath. status radnóthi uradalomának volt igazgatója a mult évi status gyűlésen tudvalevőleg felmentetett igazgatói állásától. Cseh László ur most egy 78 lapra terjedő „vérdemlékirat”-ot adott ki, melvben részletesen foglalja közre az uradalom viszonyai és annak kezelési módjaival, s pontonként igyekszik megcáfolni ama vádakat, melyek a közgyűlésen az ő egy évi jószág-igazgatói működése ellen emeltettek.

* Uj kiadású elemi isk. tankönyvek.

Képes ábécé az I. oszt. számára ára köve 20 kr., továbbá Képes Olvasókönyv a II. III. IV. V.—VI. oszt. számára, ára köve 20, 30, 40, és 70 kr. Szerkesztették: Komáromy Lajos, Lakits Vendel, Péterfy Sándor és Luttenbergger Agost. — Kiváló pedagógusok állították össze ez olvasó könyveket, oly tanfériak, kik előtt ismeretesek a gyermeki kedély, gondolat és ismeretkör, vágy, akarat, telfogás, szándék és tehetőség s hozzájuk alkalmazkadni tudtak, s ép ennek köszönhetik, hogy a könyvek rövid fennállásuk daczára s már a legszélesebb körben vannak elterjedve. A szöveg közé nyomott számos tiszta kiviteli kép, a könyveket nemcsak érdekesebbé hanem hasznosabbá is teszi a gyermekeknek. Földrajz a IV. [15 ik kiadás 30 kr.] V—VI. [5. kiadás 40 kr.] osztály számára. Írták Lakits Vendel és Nieger Sándor. A minden évben megjelent újabb kiadás bő alkalmat szolgáltat arra, hogy a könyvet a pedagógia és a tudomány színvonalára emeljék. A szóban forgó 14. illetve 5 ik kiadás is, melyeket Kis Aron dolgozott át, lényeges és előnyös haladást mutat fel, úgy, hogy e könyv a legszigorubb követelményeknek is teljesen megfeleljen. Ep ily elterjedésnek örvend a Mayer-féle törtenelem [30 kr.] mely Márki Sándor átdolgozásában most jelent meg, a IX. ik kiadásban. Approbátatása alkalmával egyik bíráló azt jegyezte meg a könyvről, hogy az nemcsak kitűnő Magyarország történelme, hanem egyszersmind a maga nemében páratlan mintaszerű tankönyv. Végül Számítási gyakorlókönyv. Irta Schwarz Mor állami isk. tanító a II. [20 kr.] III. [24 kr.] és V—VI. [30 kr.] osztály számára. E számítások előnye igazolására idézzük a közoktatásügyi tanács birálatából következő néhány szót. „Szerző

igen ügyesen vezet be, könnyű, de érdeket keltő példákon át, nehezebbek, élesebbek, itéletet igénylők megoldásába s erre igen gyakorlati útmutatásokat nyújt. — Szóval minden lépten nyomon elárulja a gyakorlati tanfériut, az előadás teljesen megfelel azon tanuló fejlődési fokának, kiknek szánva van”. Mind-ezek Singer és Wolfner kiadásában jelentek meg és mutatványt említett czég bérmentesen küld e könyvbő

— **Utásoknak nélkülözhetetlen.** A „vasuti és közlekedési Közlöny szerkesztősege köszönetre méltó munkát teljesít, midőn kiadja évfolyamonként - vasutak menetrendjeit és az oda vázó tudnivalókat. Most ismét kiadta ezt ily czim alatt „Útmutató a magyar és közös közlekedési vállalatok hivatalos menetrend könyve” mely a magyar, közös, osztrák és a csatlakozó külföldi vasutak, valamint a magyar és közös hajózási vállalatok menetrendjeit, a bel és külföldi utirányokat, a magyar posta járatokat stb és közép Europa vasuti térképét tartalmazza. Megjelenik évenként 10 szer. Előfizetési ár egész évre 5 frt. Egy füzet ára 50 kr.

NAPI HIREK.

Gyulafehérvár, junius 11.

— **Püspök ur ő Nagyméltósága** f. hó 11-én a déli vonattal körutjából szerencsésen haza érkezett

— **Püspöki körut.** Püspök ur ő Nagyméltósága f. hó 2 ikén Bács egyházközséget látogatta meg hol annak nevében Gönczi gondnok és a falu nevében Gajzágó bérlő fogadták. Itt a bérálás végeztével a plébánián tartott ebéd után ő Nagyméltósága az iskolát látogatta meg, s aztán Kajántóra utazott, hol Tamási gondnok vendége volt s honnan teendőinek végzétével 4-én Szász-Fenesre ment át, ott Szabó József üdvözölte s este az iskolás gyermekek szerezadot rendeztek. Más napon a bérálást Szabó József vendégszerető asztalánál ebéd követte, mely után az iskolás gyermekek vizsgálatján jelent meg. Innen pedig ő Fenesre indult, hol báró József Andor és grf. Mikes Miklós majdnem Szászfenesig mentek eléje. A csinos diszkapunál Biedermann József beszéddel fogadta s aztán Nagyméltósága misét mondott majd pedig a népiskola vizsgálatán jelent meg, mire br. József vendéglátó házába tért pihenni. Másnap azaz f. hó 5-én a végzett bérálás és ünnepélyes ebéd után Banffy Hunyadra távozott, melynek polgárai mindent megtettek ő Nagyméltóságának illő fogadására. A Köröstőig ment deputációban Mathé János gondnok, majd a város keleti kapujánál emelt diszkapunál Gajzágó Antal fogadta ő Nagyméltóságát kinek a csinos ajtónál Gajzágó József csinos beszéd kíséretében szép csokrot nyújtott át. A templomból ő Nagyméltósága Barcsay Domokos vendégévé lett s különböző testületek tiszteletét fogadta. Este a polgári dalkör szerezadot rendezett. Jun. 6-án volt a bérálás, melyet nagy ebéd követett, melynek végze-

tével ő Nagyméltósága az elemi népiskolát látogatta meg s aztán Jegenyére hajtattott. Junius 7-ikén vizsztatért Kolozsvárra s a plébánián megszállva, visszavonultan pihente ki, az emberi erőt erősen igénybe vett fáradaimakat. Szombaton, jun. 8-án a plébánia templomában misézett, jun. 9-én misézett, prédikált és bérált mintegy 7—8 száz embert, melyek közel félhárom óráig vették igénybe a főpásztor munkaerejét, mire következett a k. b. 5 óráig tartó ebéd s este az egyházközség fátylós menete.

— **Dr Erődy Béla** kolozsvári tankerületi főigazgatói és **Dr Szamosi János** udományegyetemi rendes tanár mint miniszteri biztos f. hó 16-án a déli vonattal városunkba érkeznek a helyi főgymnasiumnál az érettségi vizsgálat megtartása végett s még azon a napon a vizsgálatot megelőző értekezletet megfoglalják tartani.

— **Önkénytelen kivilágitás.** Püspök ur ő Nagyméltósága f. hó 7 ikén este érkezett vissza Kolozsvárra, hol tiszteletére az egyházközség fátylós menetet rendezett. A kolozsvári tűzoltó zenekar már javában játszott — játszik olyan jól mint a miénk — mikor egyszerre tüzet jeleztek s a plébánia lakkal átellenes házson hatalmas füst oszlop mutatkozott, melyből kevés idő után hasonló vastagságú lángoszlop lett, mely a közbe eső templom tornyát egészen megvilágitotta. A zenekar azonnal felhagyott a játékkal s mindenki a tűzfélé sietett melynek elnyomása k. b. 1—2 órai erős küzdelem után sikerült csak a tűzoltóknak. Nagy szükség volt vízre, s valóban bámuljuk, hogy Kolozsvárnak nincs vízvezetéke.

— **A helyi ipariskola évvégi zárünnepélyét** és a tanonczkiállítás bezárását f. hó 10-ikén d. e. 10 órakor tartotta meg, melyen városunk polgármesterén kívül az iparhatóság és ipartestület számos tagja és szép közönség vett részt. Több fiu ez alkalommal szavalt, s köztük egy meglehetősen melegséggel, egy pár fiuhoz felelési czéliből kérdést intéztek a tanár urak, azután az igazgató adta elő rövid vonásokban a lefolyt év nevezetesebb mozzanatait s felolvastatta a 65 trtra rugó jutalmazásokat a munka kiállításra vonatkozólag a bíráló bizottság indítványa alapján; végül városunk polgármestere intette a tanonczokat további szorgalomra s köszönte meg a tanártestület fáradozásait; mire a jutalmak kiosztása után a közönség az ifjúsággal együtt szétoszlott azon nyugodt tudattal, hogy az az iskola feladatát betölteni törekszik.

— **Az iparosok majálisa** f. hó 10-én igen szépen sikerült, csinos társaság volt együtt, jókedv is volt és úgy tudjuk, hogy jövedelem is.

— **Az új vasuti tarifa.** A napilapok ezt hosszasan fejtegetik s a nagy közönség ebből elég ismeretet szerzett magának a dologról. De talán még sem lesz érdektelen ama tudósítások alapján összeállított ezen táblázat, mely áttekinthetőbben nyújtja a dolgot.

millió után, kik ez eszméknek mind felkent bajnokai voltak. Ha ezekről van szó: ott folyjon ki az ifju vér sziveinkből a harcztérre — mi nekünk is!

Úgy de, ha össze vetnők azon eseteket, melyekben a lövés és vivásban technicailag jártas, s tulajdonok miatt elkaptatott német ifjúság épen ezen eszméket — despotismushoz hasonló önkénynevel támadja meg! azon eszméket, melyek létjogosultsággal ha bírnak: minden ember közös tulajdonai gyanánt tiszteltendők! bizony! — szomorú statisztikai adatokhoz jutnánk! láthatnók, hogy ezen idealizmust — helyesebben — sentimentalismusként lehetne nevezni.

Éppen azért, egy van csak, mellyel az emberi méltóság és becsület-e fontos alapjogokat — elfogadhatólag oltalmazni lehet, és ez: „a becsületesség”. Ha ez hiányzik! szurhat, löhet, vágthat, fehér v. fekete golyó közt válasszthat — valaki — neve úgy ezen mint a más világon: „becstelen!”

Nézetem szerint, tulhajtott kepelődés kell ahhoz, hogy a becsület helyre állítására az élet s illetve ennek kockáztatása volna szükséges, akkor, midőn csak egy jogsértés megtorlásáról van szó, midőn a társadalmi viszonyokhoz megfelelően alkalmazott (pl. esküdtszéki eljárásához hasonló stb. stb.) jogi intézkedéssel is teljesen — s a humanizmushoz illő módon védelmezni lehetne a becsületet.

S ha mindezek daczára — mondják — meg kell lenni, ugyan lássuk, legyünk kissé számító is, miféle előny származik abból, hogy egy ily ostoba szokásnak hóuolunk, és előle kitérni: vakmerőségnek tartjuk.

Maradandó név, jó hír, dicsőség? (Olyan tulajdonok, melyek a fiatal és férfit még az előre haladt korban is ambicziójának szokták.)

Ha természetes halállal mulunk ki, még tán az ellenség is oda veti: „Isten nyugassa!”

Igy ellenben, még ugynevezett barátaink is mondanak annyit: „a mór megtette kötelességét, a mór mehet!” Masok: „Szegény megkapta a mit keresett,” v. úgy jár a ki bőrébe nem fér. stb. stb.

Ha pedig mi öltük meg ellenfelünket, a jogosan meg is illető „gyilkos” — névvel leszünk örökre bélyegezve — titokban s még nyilvánosan is. Mindez olyan jutalom, melyért továbbra is érdemes parba-jozni. —

De ettől eltekintve, összeférhet-e annak csak tudata is, egy önértetes s valóban becsületes ember jellemével: megfosztani valakit attól, mitől magunkat sem vagyunk jogosultak megfosztani?

Hiába! E kérdések mind figyelmen kívül maradnak.

Az ész — mely pillanatnyi elragadtatásában a nagy mindenséget is kormányozhatni véli (?) erőtlen és tétlen józanul gondolkozni felettük.

Maradunk tehát a régi szokás mellett, mint az ki megszokta már, hogy fekély rágjon testén.

Igaz ugyan, hogy törvényhozásilag tiltva van a párbaj. De nem ép a régiszigorú törvények bizonyítják leginkább, hogy törvényhozásilag orvosoloi e bajt nem lehet, s hogy éppen ezért, társadalmi uton kéne orvosolni, mint a melynek testén féregként rágódik.

Egyhangulag egyetértünk abban, hogy rossz, ferde szokás, ostobaság, szamárság!

Történik-e azonban, ennek társadalmi uton leendő megakadályozására csak egy lépés, és történik-e különösen ott, honnan a világosság úgy — mint ső-

tétség is — a divatozó utánzási szellemnél fogva — egyaránt széletterjed?

Épen semmi!

Részemről, ha egy államnak a feje volnék: kijelentve itt azt is, hogy nem akarok lenni — nem szentesitenék olyan törvényt, melynek megszegését — már eleve — kedvelt dolognak tartom — sőt meg is követelem, mert „quod principi placuit, legis habet vigorem” féle elv — épen már a jelzett oknál fogva — a társadalmi életben is érvényesül; ha törvényhozó: nem alkotnék szabályokat kötelező erővel felruházva, melyeket magam sem tartok meg, s melyek megtartását egyenesen eltiltem.

Az égboltozatnak kell előbb megvilágosodni, hogy világosság lehessen a földön is!!! Mert a míg ez meg nem történik: a sötétben csak tapogatódzunk összeütközünk és vad barinok módjára legyilkoljuk egymást. S ez aztán becsületesség! Humanismus!

E fogalmakat hasonló értelemben Arabia sivatagjain, Szibéria v. Amerika ős vadonjaiban volna szabad — csak acceptálni, de legkevésbé a mivel „Nyugaton”

Ezért, a XIX. ik század fennen lobogtatott zászlajára irt „humanismus” jelszavát, bátran betakarhatja még e germán szél!

De majd akkor, — és talán addig is — volna egy szerény kérés, mellyel miveit hölgyeinket terhelném, kiknek az életben már sokszor voltam alkalmatlanul és kikeről tudom, hogy határozott kivánságukra a tigrisek is számolyaiknál fetrengenek. És ez, abból áll:

„Foglaljanak — maguk között úgy, mint bárhol is, bárkivel szemben határozott állást — minden utó-

Zonadijszabds.

I. csoport. A szomszédos forgalom.

1. zóna. a kiindulástól (pl. Gyulafehérvár) a szomszéd első állomásokig vagy szomszéd a második állomások előtti megálló helyekig I. oszt. 30 kr. II. oszt. 15 kr. III. 10 kr.

2. zóna. a kiindulástól a szomszéd második állomásokig vagy a szomszéd harmadik állomások előtti megálló helyekig I. oszt. 40 kr. II. oszt. 22 kr. III. oszt. 15. kr.

II. csoport. A távolabbi forgalom.

Zona. A kiinduló helytől számított kilométerek.	Személy és vegyes vonatokra.			Gyorsvonatokra.		
	I. osztály.	II. osztály.	III. osztály.	I. osztály.	II. osztály.	III. osztály.
1. 25	0'50	0'40	0'25	0'60	0'50	0'30
2. 40	1'—	0'80	0'50	1'20	1'—	0'60
3. 55	1'50	1'20	0'75	1'80	1'50	0'90
4. 70	2'—	1'60	1'—	2'40	2'—	1'20
5. 85	2'50	2'—	1'25	3'—	2'50	1'50
6. 100	3'00	2'40	1'50	3'60	3'—	1'80
7. 115	3'50	2'80	1'75	4'20	3'50	2'10
8. 130	4'—	3'20	2'—	4'80	4'—	2'40
9. 145	4'50	3'60	2'25	5'40	4'50	2'70
10. 160	5'—	4'—	2'50	6'—	5'—	3'—
11. 175	5'50	4'40	2'75	6'60	5'50	3'30
12. 200	6'—	4'80	3'—	7'20	6'—	3'60
13. 225	7'—	5'30	3'50	8'40	6'50	4'20
14. 225 tul	8'—	5'80	4'—	9'60	7'—	4'80

Külső állomásoktól Budapestén való átutazás esetén csak Budapestig lehet jegyet váltani s ott új jegy váltatik, mintha az illető onnan indulna el. A régi és az új árak különbözete némely távolságokra rendkívül nagy. Így van eset rá, hogy 73 frt helyett 8 frt fizetnek az első osztályban pl. Budapesttől Fiuméig.

A podgyászra nézve az eddig fenállott szabadsuly beszűntetetik s lesz három zona t. i. a kiindulástól számítva. 1-ső zóna 50 kilométerig, 2-ik zóna 51—100 kilométerig és 3. zóna 100 kilométeren felül. A csomagok nem együtt mázsálatnak, hanem mindenik külön bírálattal el s fizetendő lesz.

	1. zóna	2. zóna	3. zóna
50 K/gr.	0'5	0'50	1 lit
51—100 K/gr.	a fennebbiek kétszerese.		
10 K/gr. tul.	a fennebbiek négyszerese.		

Lövész egyesületünk nyári mulatsága
A gyulafehérvári lövész-egyletnek hölgyek részére díjlövészettel egybekötött nyári-táncmulatsága 1889 évi június 2-áról kedvezőtlen idő miatt elnapoltatván tisztelettel értesítetük, miszerint az f. év s hó 10-án fog megtartatni. Kedvezőtlen idő esetén, Urnapra halasztatnk.

Német színház Rémay ur igazgatósága alatt városunkban működő német színházát mind nagyobb mértékben nyeri meg a közönség támogatását. Az utolsó előadások telt ház előtt adattak, oly tény, mely nálunk sajnos főleg a magyar társulatokkal szemben ritka esetekben fordul elő. De a társulat minden egyes tágja törekszik is feladatának megfelelni. Mint már többször volt alkalmunk kiemelni, Rémay igazgató akármily szerepben, legyen az komoly vagy komikus — s kivált az utóbbiban — remekel, úgy hogy már megjelenése a színpadon, viharos tapsot idéz elő. — „Peti cigány“ vígjátékban a cigányt Rémay vevvel játszotta. — E héten színpadra került darabok közt, legjobban tetszett „Ein Wort

gondolat nélkül — azok mellett, kik elég bátrak lesznek visszautasítani a párbajt. —

Erre azért kérem, mert tudom, hogy egy szép magasztos és új eszme szolgáltatában oly nemes hévvel felbuzogni — mint épen a nők: a férfiak — kivált ma — nem képesek; mert tovább benső meggyőződés, hogy valamint nő által romlott el egykor az ember: a nő által meg is tud javulni; s mert végül szentül hiszem, hogy ez irányban magatartásuk oly jótékonyan hatna mint meleg nyári eső után a fénylő napsugár!

Hogy pedig, mindezek nem légből kapott szavak avagy fix ideák: bizonyítja egy fenköltszellemű nő — Anglia királya — s a szabadság hazája Anglia; hol egy fél század óta — nő-királya határozott kívánsága folytán — nincsen párbaj, 's hol a becsület és jellemet — ha nem is mondom, hogy többre, de annyira — minden körülmények között becsülik, mint ott, hol csunya szenny-foltként jelentkezik 's a becsületet — igazság szerint — helyre nem állítja. —

Ezért, tehát befejezésül még annyit: ha áll az, hogy a műveltség — ezzel a felvilágosodás — nyugaton kezdődik, és onnan ballag felénk: úgy legyen szabad felsőhajtanom a nagy prédikátorral:

„Világosság, jöjjön el a Te országod, mifelénk is — amen! —“

an den Minister“ Langertől. A két főszerépet Müller és Fürst játszották és oly hathatósan, hogy a közönség viharos tapsban adott kifejezést meglepésének. Fürst jutalomelődadása csütörtök f. h. 12-én, az „aranyhalak“-kal adatik.

Halálozás. A helyi törvényszék egyik kiváló bíráját Korbuly Ignácot súlyos csapás érte; atyja Korbuly Domokos éltének 82 ik s házasságának 51-ik évében f. hó 7-ikén végelgyengülés következtében meghalt. A megboldogult Szilágymegye bizottságának tagja volt s az 1848-1849-iki szabadságharcban honvéd kapitányi rangot viselt és vitézségéért érdemjelt nyert. Folyó hó 9-ikén nagy részvét mellett temették el. Nyugodjék békével

Tudori felavatás. Varró Lászlót, Alsó-Fehérmegye aljegyzőjét, Kolozsvárt az államtudományok tudorává avatták fel. A felavatást számos érdeklődő nézte végig.

Felhívás. Azon volt tanulóitársainkat, kik a kolozsvári román kath. gymnasiumban 1864 évi június hóban tettek érettségi vizsgát, fölkérjük; legyenek szivesek — a jelzett időpontnak 25-ik évfordulója alkalmából — folyó június hó 29-dik napján Kolozsvárt barátságos találkozásra összejönni. Kérjük még hogy dr. Czi mántori Ottó ügyvédhez Kolozsvárra címzendő levél útján szándékukról a folyó hó 26-ig mindenestre értesíteni sziveskedjenek. Kolozsvárt, 1889. június hó 6-án. Gróf Bély Akos, dr. Czikmántori Ottó, dr. Farkas Jajos.

Időjárás szokott forrásunk szerint 12-től 15-ig kilátás van zivatarokra s pedig 13-án és 15-én.

A debreczeni dalegyletnek mintegy ötven tagja az erdélyi részek némely városaiban magát bemutatni óhajtja így a többi között Marosvásárhelyen Gyulafehérváron és Déván. Hozzánk július 27-én érkeznek meg a déli vonattal s este a Napvendéglő színpadon előadását megtartván, az éjeli vonattal tovább utaznak Dévára. Tekintve ezen dalegylet kitűnőségét, azt hisszük, hogy városunkban mindenki kész-örömmel kívánja meghallgatni azt az előadást, a milyenhez nem egykönnyen szoktunk jutni.

A közös hadseregben a magyar hadsereg címmel Petneházy P. O-tól érdekes füzet jelent meg, melyben igen sikerülten polemizál gróf Andrásy Gyulának a véderő törvény tárgyalása alkalmával a főrendi ház bizottságában elmondott beszédével.

Szerkesztői üzenetek.
Egy keresztény barát. Névtelen levelekre nem válaszolhatunk. Hiszük hogy minden emberbarátnak faj, ha látja, hogy az értelmeséghez tartozó művelt emberek legidősebb fivérük iránti kegyelettel eltelejtik azért de családi viszonyokba nem avatkozhatunk, s kikimagával horezza a kis bírót. —

Hit szónoklat. Miért dicséri Blan urat névtelen levélben; hisz mint értesülünk — az izr. templomban tartott első hitszónoklata igen szépen sikerült, bátran tehetne volna tehát becses nevét levele alá. —

CSARNOK.
Visszatérés.

Altmann Rudolftól.

Egy elmúlt élet hangja hatol szívemhez; e csendes órában egy néhány percze el akarom felejtetni a jelent, a multtól akarok egy kicsit ábrándozni. —

Egy rég elmúlt, de soha el nem feledett élet, sejtlemekkel, dus idő az, a melyre gondolok, honnan távol van gond, távol van az élet zaja, lármája. Hol csendes magányban az ember oly édesen tud gondolkodni, egy élet, hol ittasan szítja az ember a tiszta léget mely ezt a friss zamatos illatot tartalmazza, hol naponta látjuk örömmel lemenni a szép napot, csak mert már előre örülünk a szép reggelnek; egy oly élet hol a tehén bőgése, a juh mekegése is valami édeset tud sugni, hol öntelelden — csak a jelennek adja magát oda az ember.

Ugy-e mindenki kedves olvasóim közül emlékszik egy ily órára, s ugy-e mindenki érez ekkor egy megmagyarázhatlan valamit, a mi talán a vágyódás vagy sejtlem?

Ily est volt, melyen következő történetet hallottam, s melyet most elmondani akarok.

Házunk előtt, mely egészen a falu végén volt, ott ültem a nagy almafa alatt, távolabb gyermekek ugrándoztak a közel halmon mely mögött a nap, nagy vörös tenger alakjában mélyebben s mélyebben süllyedt alá.

Tőlem két lépésnyire a földön hevert ősz szolgánk, ki már többször mulattatott engem igen jó meséikkel, most is arra kértem beszélne el valamit

életéből és ő halk, majdnem érzélgős hangon, melyet az esti szellő reszketővé, szomoruvá tett így szolt:

Amott messze, hol a kék hegyeket látja, ott volt hajdan hajlékom. Kis házam van s benne éltem egy ideig boldogon. Szüleim már régen nem voltak többé egyedül voltam a világon, kis feleségemmel, kit nagyon szerettem.

Azok voltak életem legboldogabb napjai. Ha este munka után hazafelé mentem, végig tekintetem birtokomon, földjeimen, hol a bevetett mag kicsirádozott már és a szellő hullámszába hozta vetéseimet. Reményltem az őszre, örömmel gondoltam arra, hogy majd akkor aranykalászosokkal lesz telve a föld. S a kis gyermekre is gondoltam, a mivel nőm majd megajándékoz.

De nem láthattam sem az egyiket, sem a másikat, mert — katonának besoroztak.

Nagyobb csapás már nem érhetett. A mikor legboldogabb voltam, éppen akkor szakadt vége boldogságomnak — meg kellett válni attól a mi legkedvesebb volt.

Nyár eleje volt; házam előtt a gyümölcsfák legszebb diszükben állottak; a réten nyugalmasan letelestek jószágaim. Az udvarban nyugtalanul járt ideoda a komondor, mintha feltűnnék neki batyum hátamon s a bot a kezemben.

Bucsut vettem feleségemtől.

— Örizz meg a házat. Három év mulva itt leszek. Maradj hű!

Még egyszer elnéztem hajlékomon, még egyszer intettem a távoiból nőmnek, aztán utra keltem az 5 órányira fekvő városba.

Mikor kertem mellett elhaladtam, egy emberi alakot látok a kert mellett elosonni. Az uraság kérésze volt, kiről azt mondták, hogy feleségem leánykori kedvese.

Szurást éreztem szívemben, egyet sohajtottam, egy darabig néztem utána — aztán mentem, indultam a hosszú utra.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő és lapkiadónos:
AVED JAKO.
Kiadók **PAPP ÉS FERDINÁND.**

NYILTÉR.*)

Schwarze Seidenstoffe von 60 kr. bis fl. 11.65 p. Meter glatt und gemustert (ca. 180 verschiedene Qual.) —
Weisse seidenstoffe von 60 kr. bis fl. 11.45 p. Meter — glatt und gemustert (circa 150 versch. Qual.) — versendet roben- und stückweise porto- und zollfrei das Fabrik-Depot G. Henneberg (K. und k. Hoflieferant) Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto.

* E rovatban megjelenő közleményekért semmi felelősség nem vállal el a Szerk

HIRDETÉSEK.

Értéktelen hamisítások előtt intetik!
Legújabb cs. k. kizárólag engedélyezett patens

Vajsajtó „Express“

patens BALSAM Bécs,
Kiváló szakférfiak állítása szerint az én vajsajtóm az egyedüli ajánlatraműtő, mert ez 4—5 perc alatt, gyermek aital is kezelve, édes tej, vagy tejfölből a legfinomabb thea vajat készíti.

A gép legesimábban finom tartós ércből készíte, könnyen tisztítható és kezelhető és több kiállításon arany érdemjelek által lön kitüntetve. — Ezen gép ugyanam valamin osztr. magyarországi összes vas- és konyhaszerkeskedésekben gyári áron kapható és a tisztelt vevők saját érdekében arra figyelmeztetnek, hogy óvjegyem kiváló tekintetbe vegyék, különben semminemű jótállást nem vállalok. Kaphatók az utóbbi mértékekben a következő áron:

Sz. I. 5 Lit. tartalom 8 frt. Sz. IV. 30 Lit. ürt. 26 frt.
Sz. II. 10 „ „ 11 fl. 50 kr. Sz. V. 50 „ „ 45 „
Sz. III. 20 „ „ 18 frt.
mind hőmérővel. Elszállítás készpénz vagy utin-vétel mellett. 399. 12—9
Balsam B. patens tulajdonos és gyáros
Bécs II. Schiffamtsgasse 14.
Raktár Magyarországon:
Budapestén Nagy Ignác urnál Karlsring 9. és Pécsen Pacher E. urnál, Szchenyitér 17.
Árjegyzékek ingyen és franco.

H I R D O T T E S E K.

Magy. kir. jótékonyzéli államsorsjáték

Legolcsóbb államsorsjegy

Huzás már június hó 27-én

Az összes nyeremények 160.000 fortra ruagnak

Főnyeremény 60.000 frt.

Sorsjegyek: 2 frt kaphatók: a lottóigazgatóságnál Budapesten (Pest, fővámház, félemelet) hova a megrendelt sorsjegyek ára postautalvány mellett előre beküldendő; valamennyi lotto-, sós- és adóhivatalnál; a legtöbb postahivatalnál, a bécsi „Mercur“-nál és minden városban és nevezetesebb helységben felállított egyéb sorsjegyjároló közegnél.

M. kir. lottóigazgatóság

Budapesten 1889. évi május hó 1-én

MÁRIÁSSY SÁNDOR

M. k. pénzügymin. osztálytanácsos és lottóigazgató.

Szives megfigyelésül!

Ezerszer és ezerszer jónak bizonyult és orvosi tekintélyek, valamint számtalan magánszemélyek bizonyítványai által kitüntetett készítmények.

Dr. Miller mohnövénynedve

meglepő hatással van köhögés, rekedtség, torokfájás, elnyájkosódás, keletkező gümőkör, egyáltalában a légzési szervek minden bántalmái ellen.

Tégelyben gyermekek és felnőttek számára.

Egy tégely ára 50 kr. o ért.

Gyulafehérváron valódián kapható minden gyógyszerárakban.

Nem titkos szer! 14 év óta bizonyult. FÜL-BETEGEKNEK.

kik fülzuga, fülnyílás és fülfolys gyenge és erős sükettségben valamint azok kik csak időnkénti sükettségben szenvednek, akár mily okból támadt a fülbetegség, (ha csak a betegség nem veleszületet, vagy ha a füllob nincs megrongálva) ez időkig nem léteztek jobb szer fenti fülbajok ellen, mint az igazi hamisítatlan Dr. Schmiéd G-féle

FÜL-OLAJ,

mint azt számtalan teljesen gyógyított bizonylata és hálaírása bebizonyítja. (Valódi csak a védjeggyel). Egy palack ára utmutatással együtt a frt. Kapható minden nagyobb gyógyszerárakban. Haubner C.-féle angyal gyógyszerár (Engel-Apotheke) Bécs. I. am Hof 9.

Főraktár: Tomay Ed. Zágrábban.

A legolcsóbb, legjobb és leghatásosabb

TRÁGYASZER

szukorrépa, komló, bor, kárfiol, len, mindentféle vetemény és mezei termények sikeres előállíthatására, mely bármely minőségű talajban is sikerrel használható, mit számos nagy kiterjedésű föld-birtokkal bíró gazdák bizonyítványai igazolnak: a garantírozott dús élely, villo és kalimnot összesen 60% organikus részt tartalmazó, bármely mennyiségben azonnal szállítható

concentrált marha-trágya

(Engrais de boeul)

az első os. és k. szabadalmazott oszt. magyar temesvári concentrált marha trágya gyártól.

(Sarl Testvérek.)

Központi iroda:

BÉCS, III. kerül. Rennweg 20. sz. Mintát és utasítást ingyen és portómentesen. 357-35-20.

Az általánosan ismert, jó hírnévnek örvendő s több oldalilag kitüntetett sósorszesz készítményem — kelendőségé el fogva — sok utánzónak lévén az utóbbi időben kitéve, elhatároztam, hogy azokon czimjegyeimet módosítom s arra két nyomtatva: saját hazam külső alakját veszem föl, bejegyeztetvén azt egy zersmnd védjegyént a budapesti iparkamaránál.

S Ó S B O R S Z E S Z

gyors enyhítést eszközöl: csuszos szaggatás, fagyás, fog- és fejfájdalmak, szemgyengeség, benuások, zsugorok stb. ellen; de különösen a ledörzsölés-kenő-gyuro gyógy-módnál (massaga) igen jó hatásának bizonyult. Fogtisztító szerül is igen ajánlható a mennyiben a fogak fényét elősegíti, a foghúst erősíti és a száj tisztá, száltalán izt nyer a szesz elpirulgása után, valamint ajánlatos e szer fejmosásra is a hajidegek erősítésére, a fejkörpa-képződés magakadályozására és annak megszüntetésére.

Ára egy nagy üveggel 1 frt., egy kisebb üveg 50 kr.

Brázay Kálmán Budapest. IV. Múzeum-

körút 23. szám.

KAPHATÓ Gyulafehérvárrt: Mihelyes Zsigmond, Salmen F., Jakabfy Albert, Fried Sámuel, Megay Gyula, Frölich Gyula, Nagy József, Holstein Sámuel, Fingerhut Jakab, Misselbacher J. B. 335 12-8

Képviselőség Gyulafehérvárrt:

UNGAR ALBERT urnál

hol a legelőnyösebb feltételek iránt bármikor lehet értekezni.

Magyar gőzcséplőkészletek.

Előállítja, pontosan és olcsón szállítja az

Első magyar gazdasági gépgyár

részvénytársulat elzött

GROSSMANN és RAUSCHENBACH

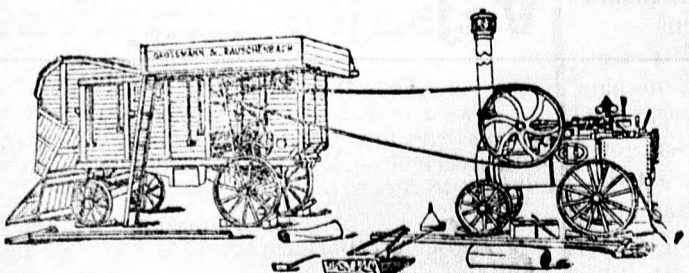
Gyár: Külső váczí-út 7. BUDAPEST az osztr.-magy. államvasp. indóházának megérk. kapu-jától 10 percznyi távolságra.

Különlegesség:

szab. szeges rendszerű gőzcséplőgépek

legujabb szerkezetben, legpontosabb kivitelben

Teljes jótállás.

Legelőnyösebb berendezés

3 1/2, 4 és (új) 6 lóerejű mozgonyokhoz és mozgonyokkal Szénfűtésnél kell 200-250 300-350 ko. szén (fa arányilag) 14 óra a Szalmafűtésnél kell 5-7 5-7 kéve szalma 100 kicséplét kévénél Cséplési képesség 5-7000 7-10000 közép nagyságu kéve 14 óra alatt a magoknak legelőnyösebb kicséplése, kitünő tisztítása és osztályozása mellett

Verőléczes gőzcséplőgépek vaskerettel

6, 8 s 10 lóerejű fa-, szén- és szalmafűtésű mozgonyokhoz s mozgonyokkal

Első magyar gazdasági gépgyár

részvénytársulat elzött

GROSSMANN és RAUSCHENBACH

Kizárólag hazai gyártmányok.

legkitünőbb szer minden rovar ellen.

Az az új, kitünő specialitás barmulatos erővel és gyorsasággal kiöli a fergéket a lakásokból, konyhákból és szállókból, valamint a házi állatokról, az istállókból, üvegházi és kertü növényekről. Az igazi csakis névalírásával és védelmi jeggyel ellátott eredeti üvegben kapható. A mit puztján papirzacskóban mérnek ki, az sohasem igazi „Zacherl Specialitás”.

ZACHERL J., Bécs I. Goldschmidgasse Nr. 2.

- Gyulafehérvár: Frölich Gyula, Mihelyes Zsigmond, Nagy József gyögyssz. Jakabfy Albert kereskedésben.
- Abrudhánya: Molnár Árpád.
- Balászfalva: Sinberger Salamon, Heil-sikórits Leopold, Schissel Károly.
- Szászváros: Grafus József gyögyssz. Németh János, Vrad N. gyögyssz.
- Szászsebes: Binder J. Lajos, Ohnitz János-ri.
- Nagy-Enyed: Winkler János, Bist-isany Lajos, Cirner C. József.
- Szerdahely: Schiener C. Frigye.
- Tóvis: Slafkovich Jacint.
- Topánfalva: Binder H.
- Verepatak: Moldován Lajos.
- Zalahatna: Slavkovits István.

RAKTÁRAK: